

Upozorňujeme, že výchozí [pt](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Swipe to change

portugalština

Základní práva

Portugalsko

Do jazyka, který máte právě nastavený, úřední překlad neexistuje.

Zde je k dispozici strojový překlad. Upozorňujeme, že má pouze orientační charakter. Provozovatel těchto stránek odmítá právní odpovědnost za kvalitu tohoto strojového překladu.

-----čeština-----bulharštinašpanělštinadánštinaněmčinaestonštinařečtinaangličtinafrancouzštinachorvatštinaitalština lotyštinálitevštinamaďarštinamaltštinanizozemštinapolštinarumunštinaslovenštinaslavinštinafinštinašvédština

Vnitrostátní soudy

V případě porušení svých základních práv mohou občané předložit svou věc soudům. Portugalské soudy (civilní a správní soudy) odpovídají za výkon spravedlnosti, zabezpečování právně chráněných práv a zájmů občanů, zákaz porušování demokratických zásad právního státu a řešení veřejných nebo soukromých sporů (článek 202 Ústavy Portugalské republiky).

Ústavní soud má zvláštní odpovědnost za výkon spravedlnosti v právních a ústavních věcech. Pokud se vyčerpají řádné opravné prostředky (čl. 70 odst. 2 a článek 72 organického zákona o Ústavním soudu), strana, která se během řízení dovolávala neústavnosti zákona, jenž byl použit, je oprávněna podat opravný prostředek k Ústavnímu soudu.

Více informací naleznete na internetových stránkách [Systém soudní moci v členských státech – Portugalsko](#).

Vnitrostátní instituce na ochranu lidských práv

Veřejný ochránce práv (*O Provedor de Justiça*)

Od roku 1999 portugalský veřejný ochránce práv zastává kromě níže popsaných funkcí také roli vnitrostátní instituce na ochranu lidských práv, která od Organizace spojených národů získala akreditaci „status A“ za to, že postupuje plně v souladu s Pařížskými zásadami.

Práce veřejného ochránce práv tedy zahrnuje prosazování a ochranu základních lidských práv, přičemž je věnována zvláštní pozornost právům těch nejzranitelnějších na základě věku nebo psychomotorických poruch: děti, senioři a osoby se zdravotním postižením.

Stížnosti se podávají a zpracovávají postupem uvedeným v oddíle o veřejném ochránci práv.

Veřejný ochránce práv (*O Provedor de Justiça*)

Veřejný ochránce práv je veřejnoprávním subjektem, jehož úkolem je „hájit a prosazovat práva, svobody, záruky a legitimní zájmy občanů (čl. 1 odst. 1 zákona č. 9/91 ze dne 9. dubna 1991 v platném znění), které mohou být nepatříčně porušovány při jednání občanů s orgány veřejné moci. Pokud již neexistuje žádná jiná možnost, ať už z důvodu vyčerpání všech opravných prostředků (správních a/nebo soudních), nebo z důvodu vypršení lhůty pro podání opravného prostředku, mohou občané kontaktovat veřejného ochránce práv a bezplatně podat svou stížnost s uvedením důvodů svého postoje. Jak je uvedeno výše, v Portugalsku je veřejný ochránce práv zároveň vnitrostátní institucí na ochranu lidských práv, která hraje úlohu národního preventivního mechanismu.

V květnu 2013 se Rada ministrů na základě opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení rozhodla svěřit veřejnému ochránci práv úlohu národního preventivního mechanismu. Veřejný ochránce práv je tedy odpovědný za uskutečňování inspekčních návštěv v zařízeních s omezením osobní svobody – věznice, kliniky, psychiatrické léčebny, vzdělávací střediska pro mládež atd. – s cílem monitorovat kvalitu ubytování a stravy pro osoby zbavené osobní svobody, kontrolovat, zda jsou dodržována základní práva osob umístěných v těchto zařízeních (pokud možno včetně práva na soukromí a legitimní kontakt s příbuznými a právními zástupci), a zjišťovat existenci (či neexistenci) jednotlivých terapeutických programů.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze veřejnému ochránci práv podávat poštou, faxem nebo e-mailem. Na internetových stránkách je občanům k dispozici také elektronický formulář. Stížnosti lze rovněž podávat telefonicky nebo osobně v kanceláři veřejného ochránce práv nebo na kterémkoli státním zastupitelství.

Ne všechna oznámení, která veřejný ochránce práv obdrží, jsou skutečnými stížnostmi – často se jedná o anonymní vysvětlení, prosté žádosti o informace a právní radu nebo obecná oznámení ke konkrétním otázkám. Těmi se nelze dále zabývat.

Stížnosti zakládají řízení (nemusí se nezbytně jednat o nové řízení, neboť stížnosti týkající se obdobných záležitostí mohou být řešeny v rámci jednoho řízení z důvodu rychlosti a procesní úspornosti), které je řádně prošetřeno. Jinými slovy se provádějí nezbytná šetření ke zjištění skutečností, např. vyslechnutím subjektu, na který byla stížnost podána, a dokonce samotného stěžovatele, který může rovněž vyžadovat slyšení před veřejným ochráncem práv.

Na závěr tohoto řízení mohou stížnosti vyústit v doporučení, návrhy, připomínky a jiné alternativní způsoby sladování neslučitelných zájmů a mohou také vést k žádostem o přezkum ústavnosti nebo zákonnosti.

Kromě reakce na stížnosti občanů může veřejný ochránce práv zahajovat řízení z vlastního podnětu za účelem prošetření situací, o kterých se jakkoli dozví nebo které spadají do jeho působnosti.

Specializované úřady na ochranu lidských práv

Organizace na ochranu práv dětí

Národní komise pro prosazování práv a ochranu dětí a mládeže (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens – CNPDPCJ*)

CNPDPCJ koordinuje jednání všech veřejných a soukromých subjektů, struktur a intervenčních programů při prosazování práv a ochraně dětí a mládeže. Vydává doporučení a monitoruje, podporuje a dozoruje práci výborů pro ochranu dětí a mládeže (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens – CPCJ*) v celé zemi.

Výbory CPCJ jsou úřední nesoudní instituce s funkční autonomií, jejichž cílem je prosazovat práva dětí a mládeže a předcházet situacím, které mohou ovlivňovat jejich bezpečnost, zdraví, odbornou přípravu, vzdělávání nebo celkový rozvoj, nebo tyto situace ukončovat. Státní zastupitelství (*Ministério Público* – MP) monitoruje práci výborů na ochranu dětí a mládeže a posuzuje zákonnost a skutkovou podstatu jejich rozhodnutí, případně provádí soudní přezkum. Výbory fungují v plenárním a užším režimu. Plenární výbor je odpovědný za provádění opatření s cílem prosazovat práva a předcházet nebezpečným situacím pro děti a mládež.

Užší výbor zasahuje v situacích, kdy je dítě nebo mladý člověk v ohrožení, a to zejména takto: zajišťuje péči a poradenství pro osoby, které se obrátí na výbor pro ochranu; provádí předběžné posouzení situací, o nichž se výbor pro ochranu dozví, a vyšetřuje případy; rozhoduje ve věci žádostí o opatření na podporu a ochranu a monitoruje a přezkoumává je (kromě opatření zahrnujícího schválení vybrané osoby k osvojení nebo schválení zařízení s úmyslem budoucího osvojení).

Vyřizování stížností:

Kdokoli může oznámit informace týkající se nebezpečné situace přímo výboru CPCJ poštou, telefonicky, faxem či e-mailem nebo osobně v kancelářích výborů. Výbory pro ochranu jsou odpovědné za městskou oblast, v níž jsou umístěny. Kliknutím na následující odkaz se otevře seznam kontaktů jednotlivých výborů pro ochranu podle oblasti, ve které dítě žije. <http://www.cnpcjr.pt/search.asp>

Zásah výboru CPCJ vyžaduje souhlas rodičů a dohodu s nimi a může vést k provedení těchto opatření:

- podpora pro rodiče,
- podpora pro jiného člena rodiny,
- příznání opatrovnictví vhodné osobě,
- podpora nezávislého života,
- náhradní rodinná péče,
- umístění do ústavní péče.

Opatření na podporu a ochranu se v závislosti na jejich povaze provádějí v prostředí, ve kterém daná osoba běžně žije, nebo v zařízení, ve kterém je umístěna.

Subjekty zabývající se rovným zacházením

Komise pro občanství a rovnost žen a mužů (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género* – CIG)

Komise pro občanství a rovnost žen a mužů je vnitrostátním subjektem odpovědným za prosazování a dodržování zásady rovnosti mezi muži a ženami. Působí v těchto oblastech: vzdělávání občanů; rovnost žen a mužů; ochrana mateřství a otcovství; podpora prostředků k usnadnění rovné účasti žen a mužů v různých oblastech života; sladění pracovního, soukromého a rodinného života žen a mužů; boj proti domácímu násilí a genderově podmíněnému násilí a obchodování s lidmi a podpora obětí.

CIG je ústředním orgánem spadajícím pod přímou státní správu a má správní autonomii. Je součástí předsednictví Rady ministrů a spadá do působnosti ministra pro občanství a rovnost.

Zejména je odpovědný za přijímání stížností týkajících se případů diskriminace nebo genderově podmíněného násilí, a případně za jejich podávání, za vydávání stanovisek a doporučení příslušným orgánům nebo zúčastněným subjektům.

Vyřizování stížností:

Stížnosti týkající se případů diskriminace nebo genderově podmíněného násilí přijímá CIG e-mailem prostřednictvím stránky komise na Facebooku a v papírové podobě.

Obdržené stížnosti analyzují a třídí vnitřní útvary, které odpovídají přímo stěžovateli prostřednictvím stejného kanálu. Dotčeným subjektům mohou být zaslána stanoviska a/nebo doporučení a/nebo mohou být případy postoupeny příslušným orgánům (např. státnímu zastupitelství, ASAE (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* – Úřad pro bezpečnost potravin a hospodářství), ERC (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social* – Regulační úřad pro sdělovací prostředky)) s kopií zúčastněným subjektům.

Úřad vysokého komisaře pro migraci (*Alto Comissariado para as Migrações* – ACM)

[Komise pro rovnost a proti rasové diskriminaci (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial* – CICDR)]

Úřad vysokého komisaře pro migraci (ACM) je veřejnou institucí, která provádí veřejné politiky v oblasti migrace. Jeho úkolem je boj proti všem formám diskriminace založené na barvě pleti, národnosti, etnickém původu nebo náboženském vyznání. Je odpovědný za přijímání informací týkajících se diskriminačních praktik a za koordinování činnosti Komise pro rovnost a proti rasové diskriminaci (CICDR).

CICDR je nezávislým poradním orgánem ACM, který se specializuje na boj proti rasové diskriminaci. Jeho cílem je předcházet rasové diskriminaci a zakázat ji ve všech jejích podobách a trestat jednání, která porušují základní práva nebo omezují výkon ekonomických, sociálních nebo kulturních práv orgánem veřejné moci, útvarem nebo fyzickou osobou z důvodu jejich příslušnosti ke konkrétní rase, barvy pleti, národnosti nebo etnického původu nebo která tomuto výkonu práv brání.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze podávat ACM nebo přímo CICDR poštou, faxem, e-mailem nebo telefonicky. Na internetových stránkách CICDR je také k dispozici [elektronický formulář stížnosti](#).

Úřad vysokého komisaře zašle stížnost generálnímu inspektorátu příslušného ministerstva, které se musí pokusit zjistit pravdu o tvrzených skutečnostech a následně předložit zprávu. Zpráva se předkládá Stálému výboru Komise pro rovnost a proti rasové diskriminaci, která vydá poradní stanovisko. Na základě toho vydá Vysoký komisař pro migraci rozhodnutí. Rozhodnutím může být uložena pokuta až do výše pětinašobku minimální mzdy pro fyzické osoby a až do výše desetinásobku minimální mzdy pro veřejné subjekty / společnosti.

Komise vede záznamy o postupu diskriminačních jednání a odpovídajících uložených sankcích. Zveřejňuje porušení právních předpisů s cílem potírat takovéto jednání a zvyšovat informovanost veřejnosti ohledně otázek rovnosti a nediskriminace.

Úřad pro ochranu údajů

Národní komise pro ochranu údajů (*Comissão Nacional de Proteção de Dados* – CNPD)

CNPD je nezávislým správním orgánem pod vedením Shromáždění republiky. Úkolem komise je monitorovat a dozorovat zpracování osobních údajů plně v souladu s lidskými právy a svobodami a zárukami zakotvenými v ústavě a právních předpisech. Komise je Národním orgánem pro monitorování osobních údajů. CNPD spolupracuje s orgány dozoru nad ochranou údajů jiných států za účelem ochrany a dodržování práv osob žijících v zahraničí.

Vyřizování stížností:

Stížnosti a žádosti jednotlivců týkající se porušení osobních údajů lze zaslat komisi CNPD písemně. Stížnosti lze podávat také elektronicky za pomoci [formuláře](#) dostupného na internetových stránkách CNPD. Musí být uvedeny jméno, adresa a podpis stěžovatelů.

Jakmile je stížnost zaevidována, prošetří se a předloží se k předběžnému posouzení členem komise CNPD. Pokud daná záležitost nespadá do působnosti CNPD nebo pokud není možné vydat rozhodnutí z důvodu povahy prohlášení jednotlivce, může záležitost posoudit nebo ji řádně postoupit člen, kterému byla přidělena.

Rozhodnutí CNPD se přijímají většinou, jsou závazná a lze proti nim podat stížnost a opravný prostředek.

Jiné specializované úřady

Národní ústav pro rehabilitaci (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP – INR, I.P.*)

Národní ústav pro rehabilitaci je integrovanou veřejnou institucí, která v současné době patří pod Ministerstvo práce, solidarity a sociálního zabezpečení a má správní autonomii a vlastní majetek. Snahou ústavu je zajišťování rovných příležitostí, boj proti diskriminaci a posílení postavení osob se zdravotním postižením prosazováním jejich základních práv.

INR, I.P. může přijímat stížnosti týkající se diskriminace na základě zdravotního postižení v souladu se zákonem o diskriminaci. Za diskriminaci se považuje jakékoli jednání, které porušuje jakákoli základní práva nebo popírá či omezuje výkon práv kterékoli osoby na základě zdravotního postižení.

Vyřizování stížností:

Pro zahájení řízení o stížnosti je zapotřebí ústavu poslat úplný popis situace považované za diskriminační. **Formulář stížnosti** je k dispozici na internetových stránkách a lze jej zaslat e-mailem.

Stížnost musí identifikovat stěžovatele (celé jméno, identifikační číslo nebo číslo občanského průkazu, daňové identifikační číslo, úplná adresa, telefon nebo jiné kontaktní údaje) a jasně popisovat všechny skutečnosti. Ve stížnosti musí být uvedeni svědci včetně jejich jména, adresy a kontaktních údajů a pokud možno k ní musí být přiloženy předměty, důkazy nebo dokumenty dokládající, že k diskriminačnímu jednání došlo.

Po podání stížnosti je věc postoupena příslušnému správnímu orgánu (generální inspektoráty, regulační orgány nebo jiné příslušné orgány), který má inspekční a/nebo sankční pravomoci pro fázi předběžného řízení, kdy se shromažďují důkazy. Poté se věc uzavře nebo se uloží pokuta (společně s jakýmkoli dalšími sankcemi). Kopie rozhodnutí se zasílá Národnímu ústavu pro rehabilitaci.

Diskriminační jednání je sankcionováno pokutou, která se může pohybovat v rozmezí pětinašobku a třicetinašobku hodnoty minimální zaručené měsíční mzdy, a to v závislosti na tom, zda se porušení dopustila fyzická nebo právnická osoba.

Podle závažnosti činu a míry zavinění pachatele mohou být uloženy další sankce, například zajištění osobních věcí, zákaz výkonu povolání nebo zákaz činnosti, zbavení práva na podporu nebo příspěvky poskytované orgány veřejné moci, uzavření provozovny a zveřejnění trestu.

Komise pro rovnost v práci a zaměstnání (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE*)

CITE je tripartitním kolektivním orgánem, jehož členové mají rovné postavení a který má správní autonomii a právní subjektivitu. Prosazuje rovnost a nediskriminaci mezi muži a ženami v práci, zaměstnání a odborné přípravě a spolupracuje při uplatňování právních předpisů a povinností vyplývajících ze smluv v této oblasti, jakož i povinností souvisejících s ochranou otcovství a sladěním profesního života s rodinným a soukromým životem v soukromém, veřejném i družstevním sektoru.

V rámci svých hlavních úkolů posuzuje stížnosti, které jí byly podány, nebo situace, které jsou jí známy a které vykazují možné porušování právních předpisů v oblasti rovnosti a nediskriminace mezi ženami a muži v práci, zaměstnání a odborné přípravě. Usiluje rovněž o ochranu rodičovství a sladění profesního života s rodinným a soukromým životem a v této souvislosti poskytuje informace a právní pomoc.

Vyřizování stížností:

Kdokoli může podat stížnost na inzerci pracovních míst nebo jiné metody nábory zaměstnanců, které nezaručují právo na rovnost mužů a žen v přístupu k zaměstnání.

Kterýkoli pracovník může podat stížnost v případě diskriminace mezi muži a ženami v přístupu k zaměstnání, v práci a při odborné přípravě.

Stížnosti lze podávat písemně, faxem nebo e-mailem. Stížnosti je rovněž možné podávat telefonicky na bezplatném čísle +351 800204684 nebo v prostorách komise CITE po předchozí domluvě – tel. +351 217803709.

CITE musí oznamovat stanoviska potvrzující nebo naznačující existenci pracovních praktik, které jsou diskriminační na základě pohlaví, orgánu odpovědnému za inspekci práce (Úřad pro pracovní podmínky), který může zahájit řízení o správním deliktu, jak je popsáno níže.

Úřad pro pracovní podmínky (*Autoridade para as Condições do Trabalho – ACT*)

Úřad pro pracovní podmínky je státním orgánem, jehož cílem je prosazovat zlepšování pracovních podmínek po celém pevninském Portugalsku monitorováním dodržování pracovních předpisů v souvislosti se soukromými pracovními vztahy a prosazováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v celém soukromém sektoru.

Monitoruje také dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve všech odvětvích a v útvech a orgánech veřejné správy (přímé i nepřímé státní správy a samosprávy), včetně veřejných institucí, a postupy pro poskytování individualizovaných služeb nebo veřejných financí.

Lze podávat stížnosti týkající se nedostatků zařízení nebo nedodržování předpisů, které spadají do působnosti ACT, včetně podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovních smluv na dobu určitou, nerovnosti a diskriminace v práci, vysílání pracovníků, doby trvání a úpravy pracovní doby, kolektivního zastupování zaměstnanců, nehlášené nebo nelegální práce, agenturního zaměstnávání, práce vykonávané přistěhovalci.

Vyřizování stížností:

Kterýkoli pracovník, zástupce zaměstnanců nebo jiná zúčastněná strana může podat stížnost vyplněním [elektronického formuláře](#) dostupného na internetových stránkách ACT.

Pokud při plnění svých povinností inspektor práce osobně a přímo (a to i po události) zjistí nebo prokáže jakékoli porušení pravidel sankcionované pokutou, vypracuje se úřední zpráva. V případě porušení, která inspektor práce osobně neprokáže, vypracuje inspektor zprávu o události, připojí k ní dostupné důkazy a uvede jména alespoň dvou svědků.

Jakmile je zpráva vypracována, obviněný je informován a je mu poskytnuta lhůta patnácti dní, během níž dobrovolně uhradí pokutu, předloží písemnou reakci společně s veškerými podklady a seznamem svědků nebo se osobně dostaví k projednání.

Lhůta pro dokončení vyšetřování činí 60 dní a v řádně odůvodněných případech ji lze o stejné období prodloužit.

Velmi závažné správní delikty nebo opakované závažné správní delikty spáchané úmyslně nebo v hrubé nedbalosti mohou být jako další sankce zveřejněny. V případě opakování výše uvedených správních deliktů mohou být uloženy další sankce, např. dočasný zákaz výkonu činnosti, zbavení práva účastnit se aukcí nebo veřejných zakázek nebo zveřejnění trestu s přihlédnutím ke škodlivým účinkům na zaměstnance nebo k ekonomické výhodě odejmuté zaměstnavatelem.

Pokud delikt spočívá v nesplnění povinnosti, úhrada pokuty neosvobozuje pachatele od splnění dané povinnosti, pokud je to ještě možné. Pokud delikt vyplývá z neuhrazení určitých částek, ACT může kromě pokuty rozhodnout, že částky dlužné pracovníkům musí být vyplaceny ve lhůtě pro splacení pokuty.

Portugalská agentura pro životní prostředí (*Agência Portuguesa do Ambiente – APA*)

Portugalská agentura pro životní prostředí má za úkol navrhnout, rozvíjet a monitorovat integrované a participační řízení politik životního prostředí a udržitelného rozvoje v koordinaci s ostatními odvětvovými politikami a ve spolupráci s veřejnými a soukromými subjekty, které směřují ke stejnému cíli. Zasazuje se o vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí a o poskytování vysoce kvalitních služeb občanům. Je rovněž vnitrostátním orgánem odpovědným za zavádění systému odpovědnosti za životní prostředí.

Škody na životním prostředí zahrnují: i) škody na chráněných druzích a přírodních stanovištích; ii) škody na vodách; iii) škody na půdě.

Připomínky týkající se škod na životním prostředí nebo bezprostřední hrozby takových škod lze agentuře předložit a lze požadovat, aby agentura přijala opatření. Osoba předkládající připomínku by měla také předložit relevantní údaje nebo zásahy, které má k dispozici.

Vyřizování stížností:

Každá fyzická osoba / zúčastněná strana může zaslat žádost poštou nebo e-mailem. Na internetových stránkách agentury je také k dispozici [elektronický kontaktní formulář](#).

Příslušný orgán žádost o přijetí opatření přezkoumá a informuje zúčastněné strany, zda žádost přijal nebo zamítl. Pokud příslušný orgán existenci škod na životním prostředí potvrdí a žádost přijme, je o žádosti o přijetí opatření informován hospodářský subjekt za účelem vydání rozhodnutí o opatřeních, která mají být přijata.

Generální inspektorát pro zemědělství, moře, životní prostředí a územní plánování (*Inspecção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território – IGAMAOT*)

IGAMAOT je ústředním orgánem spadajícím pod přímou státní správu a je odpovědný za kontrolu a audit útvarů a subjektů v působnosti inspektorátu IGAMAOT a dohled nad nimi, pokud jde o správu, řízení a misi. V oblasti právní úpravy a bezpečnosti potravin monitoruje dotace z vnitrostátních fondů i fondů EU. V oblasti životního prostředí, územního plánování a ochrany přírody zajišťuje průběžné monitorování a posuzování zákonnosti.

Jeho práce pokrývá veřejný sektor i soukromé hospodářské subjekty, jakož i jednotlivé občany v záležitostech týkajících se právních předpisů v oblasti životního prostředí, územního plánování nebo ochrany přírody a příjemce vnitrostátní nebo evropské podpory v zemědělství a rybolovu.

IGAMAOT přijímá stížnosti týkající se jednání, které spadá do jeho působnosti. Zasahuje v záležitostech nejvyššího možného rizika společně s dalšími příslušnými orgány, a to v závislosti na oznámené situaci.

Vyřizování stížností:

IGAMAOT má na svých internetových stránkách e-desk, jehož prostřednictvím lze podávat stížnosti vyplněním [elektronického formuláře](#) s podrobným popisem zjištěné situace společně se jménem a kontaktními údaji stěžovatele. Stěžovatel může požadovat, aby tyto údaje zůstaly důvěrné, zaškrtnutím příslušného políčka na formuláři.

Stížnosti, oznámení a hlášení událostí nebo jiné žádosti předložené inspektorátu IGAMAOT obsahující materiál, který může být v rámci inspekce přezkoumán, povedou k zahájení zvláštního správního řízení vedeného v souladu se správním řádem.

K anonymním žádostem není dále přihlíženo s výjimkou případů, kdy jsou tyto žádosti dostatečně podloženy nebo zdokumentovány.

Během správního řízení stanoví IGAMAOT lhůtu pro reakci na své žádosti o informace nebo zaslání informací dotčenými subjekty.

V rámci vyšetřování mohou být společně s dotčenými subjekty podniknuty i další kroky za účelem shromažďování informací a důkazů, které pomohou rozhodnout, zda provést inspekci či nikoliv.

Jakmile je věc přezkoumána, a aniž by byla dotčena povinná zpráva pro trestní účely, vypracuje se odůvodněný návrh, jenž se předloží generálnímu inspektorovi, který může rozhodnout o uzavření věci, jejím sledování, přijetí mimořádného opatření nebo o postoupení věci členu vlády odpovědnému za IGAMAOT, který rozhodne o způsobu řešení.

Generální inspektorát pro služby v oblasti spravedlnosti (*Inspecção-Geral dos Serviços de Justiça – IGSJ*)

IGSJ je ústředním orgánem přímé státní správy, který má správní autonomii a jehož úkolem je audit a kontrola všech subjektů, útvarů a orgánů spadajících do pravomoci Ministerstva spravedlnosti nebo podléhajících jeho dohledu nebo regulaci, včetně vězeňských služeb, a dohled nad nimi za účelem nápravy nezákonností nebo nesrovnalostí a optimalizace fungování služeb.

Stížnosti lze podávat v souvislosti s jednáním a opomenutím, která jsou považována za nezákonná, zejména prodlení v poskytování veřejné služby, špatné služby, nevhodné chování zaměstnanců nebo zástupců, špatné podmínky v provozovně a obecně nesrovnalosti nebo nedostatky ve fungování služeb.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze podávat bez jakýchkoli zvláštních formálních náležitostí jedním z těchto způsobů: osobně, standardní poštou nebo telefonicky, faxem či e-mailem. Na internetových stránkách IGSJ je pro tyto účely k dispozici [elektronický formulář](#).

Stížnosti, hlášení událostí a oznámení podaná inspektorátu IGSJ osobně obdrží inspektor přidělený k této věci ze seznamu inspektorů.

Podaným stížnostem je vždy přiřazeno číslo věci. Číslo věci se oznámí stěžovateli, který musí toto číslo uvádět při každém kontaktu s inspektorátem IGSJ.

Stížnost může být případně spojena s probíhající kontrolou nebo připravovanou inspekcí nebo procesem auditu.

Stěžovatelé mohou od inspektorátu IGSJ požadovat informace o stavu jejich věci jakýmkoli prostředkem, pokud uvedou číslo věci. Pokud byla stížnost podána prostřednictvím internetových stránek inspektorátu IGSJ, lze stav žádosti sledovat na základě přístupového hesla, které bylo vygenerováno při elektronickém podání.

Anonymní stížnosti budou analyzovány pouze v případě, že se učiněná oznámení považují za srozumitelná a podrobná. Stěžovateli nebudou poskytnuty žádné informace o výsledku jakýchkoli provedených šetření, ani nebude umožněn přístup k informacím o stavu příslušné věci prostřednictvím internetových stránek IGSJ, neboť přístup k těmto informacím závisí na registraci uživatele.

Generální inspektorát pro vnitřní věci (*Inspecção-Geral da Administração Interna – IGAI*)

Inspektorát IGAI je nezávislým orgánem pro vnější kontrolu politické činnosti. Spadá do působnosti Ministerstva vnitra (*Ministério da Administração Interna – MAI*) a jeho pravomoc se vztahuje na všechny bezpečnostní služby a síly (GNR (*Guarda Nacional Republicana* – Republikánská národní garda), PSP (*Polícia de Segurança Pública* – Policie pro veřejnou bezpečnost) a SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* – Služba pro cizince a hranice)), které podléhají tomuto ministerstvu. Ve vztahu k uvedeným orgánům provádí audity, inspekce a dozor na vysoké úrovni a hájí práva občanů, se zvláštním důrazem na ochranu lidských práv a udržování veřejného pořádku.

Jakákoli osoba (portugalský občan nebo cizinec), skupina osob, sdružení, společnosti nebo jiné právnické osoby mohou podat stížnost týkající se jednání a opomenutí, která považují za nezákonná, zejména stížnosti týkající se porušování základních práv občanů pracovníky orgánů spadajících do působnosti MAI. Tato porušení zahrnují prodlení v poskytování veřejné služby, špatné služby, nevhodné chování zaměstnanců ve veřejné službě nebo jiných zaměstnanců v působnosti inspektorátu MAI, špatné podmínky v provozovně a obecně jakékoli nesrovnalosti nebo nedostatky ve fungování služeb.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze podávat bez jakýchkoli zvláštních formálních náležitostí standardní poštou, osobně nebo e-mailem.

Ve stížnosti by měla být podrobně popsána zjištěná situace, určena odpovědná osoba, uvedeno přesné datum a místo (ulice, číslo popisné, město, komuna a obec) a pokud možno by měla být přiložena mapa s vyznačením místa, kde oznámená situace nastala.

Pokud není možné předložit důkazy v okamžiku oznamování události, je nutné je předložit co nejdříve poté.

IGAI zajistí, aby všechny stížnosti spadající do jeho působnosti byly řádně přezkoumány a aby všichni určení stěžovatelé obdrželi odpověď na svá oznámení. Od inspektorátu IGAI je možné si vyžádat informace o stavu věci s uvedením čísla dané věci.

Anonymní stížnosti budou analyzovány pouze v případě, že se učiněná oznámení považují za srozumitelná a podrobná.

Generální inspektorát pro vzdělávání a vědu (*Inspecção-Geral da Educação e Ciência – IGEC*)

IGEC monitoruje zákonnost a správnost úkonů provedených orgány, sekce a agenturami Ministerstva školství nebo z pověření příslušného člena vlády. Kromě toho monitoruje fungování systému předškolního a školního vzdělávání (primárního, sekundárního a vyššího), provádí audity tohoto systému a vykonává nad ním dohled. Jeho působnost zahrnuje zvláštní formy vzdělávání, mimoškolní vzdělávání, vědu a technologie a orgány, sekce a agentury ministerstva.

Veřejný ochránce práv inspektorátu IGEC chrání, hájí a prosazuje legitimní práva a zájmy občanů a poctivost a spravedlnost vzdělávacího systému. Jeho práce zahrnuje analyzování a řešení stížností uživatelů a zástupců vzdělávacího systému a může zahájit vyšetřování nebo disciplinární řízení.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze podávat písemně, faxem nebo e-mailem. Před podáním stížnosti inspektorátu IGEC by uživatelé a zástupci vzdělávacího systému měli pokud možno vysvětlit situaci příslušným orgánům seskupení škol / samostatné školy, instituci vyššího vzdělávání nebo subjektu/službě.

Práci veřejného ochránce práv vykonávají územní inspekce IGEC, které jsou odpovědné za posuzování stížností podaných uživateli a zástupci vzdělávacího systému a za určení postupu považovaného za nejvhodnější pro řešení stížnosti. Mohou také provádět předběžné šetření, které se v zásadě snaží rychle a účinně definovat předmět stížnosti a stanovit důvody stížnosti. Pokud se tyto stížnosti týkají záležitostí v pravomoci ředitele seskupení škol / samostatné školy, rektora/předsedy/ředitele instituce/zařízení vyššího vzdělávání nebo generálního ředitele škol, prostřednictvím regionálních zástupců pro vzdělávání se stížnosti předávají přímo jim. Stížnosti týkající se vzdělávacích/vědeckých subjektů/služeb analyzuje přímo inspektorát IGEC poté, co vyslechne zúčastněné strany.

Stížnosti, které ústředí inspektorátu IGEC obdrží, se odesílají územní inspekci, aby určila nejvhodnější postup.

Ředitelé seskupení škol / samostatných škol a rektor/předseda/ředitel instituce/zařízení vyššího vzdělávání mají disciplinární pravomoc nad učitelským sborem, nepedagogickými pracovníky a studenty. Naopak generální ředitel škol, prostřednictvím regionálních zástupců pro vzdělávání, má disciplinární pravomoc nad správním a řídicím orgánem seskupení škol / samostatných škol.

Pokud inspekce stanoví, že došlo k disciplinárním přestupkům, generální inspektor má pravomoc zahájit odpovídající disciplinární řízení.

Stížnosti, které obdrží ústředí nebo územní inspekce, týkající se provozu jiných odvětví správy a/nebo jednání soukromých subjektů, které nespádají do působnosti Ministerstva školství a vědy, se postupují příslušným orgánům státní správy a samosprávy a zúčastněná strana je o tom informována.

Generální inspektorát pro činnosti v oblasti zdraví (*Inspecção-Geral das Atividades em Saúde – IGAS*)

Generální inspektorát pro činnosti v oblasti zdraví je ústředním orgánem spadajícím pod přímou státní správu a jeho úkolem je zajistit dodržování právních předpisů a vysokou technickou úroveň výkonnosti ve všech oblastech poskytování zdravotní péče, a to jak orgány Ministerstva zdravotnictví nebo z jeho pověření, tak subjekty veřejného, soukromého nebo sociálního sektoru.

Inspektorátu IGAS mohou být oznámeny jakékoli nesrovnalosti nebo nedostatky ve fungování služeb, například jednání a opomenutí považovaná za nezákonná, zneužívání finančních prostředků nebo veřejných financí, podvod nebo korupce, překážky nebo nerovnosti v přístupu ke zdravotní péči u konkrétního poskytovatele nebo zařízení, profesní pochybení na straně zdravotnických pracovníků nebo odborníků atd.

Pokud oznamovaná skutečnost nespádá do působnosti inspektorátu IGAS, oznámení nebo stížnost řádně identifikovaných subjektů se postoupí příslušnému orgánu.

Vyřizování stížností:

Stížnost může podat jakákoliv osoba (portugalský občan nebo cizinec), skupina osob, sdružení, společnosti nebo jiné právnické osoby, a to poštou nebo e-mailem.

Stížnosti/oznámení lze podat kdykoli a musí být úplné a opodstatněné, pokud možno s uvedením podrobných informací o dotčené osobě nebo organizaci, skutečnosti, dat a míst jejich uskutečnění, osobní identifikace (jméno a kontaktní údaje) a informací o tom, zda byla stížnost podána / oznámení učiněno jinému orgánu.

IGAS analyzuje stížnosti/oznámení, u nichž považuje čas, způsob a místo skutečností nebo jednání, jejich původce a potenciální odpovědnost za srozumitelné a podrobné.

Stížnosti/oznámení mohou vést k inspekčnímu nebo objasňovacímu řízení v souladu s inspekčním předpisem inspektorátu IGAS.

V případě inspekčního řízení je vždy dodržována zásada kontradiktornosti. To umožňuje dotčeným stranám být vyslechnuty, s výjimkou případů stanovených zákonem, tj. v případech, kdy vyšetřování trestního řízení a dokazování mohou být objektivně narušeny.

Řádně identifikované zúčastněné strany jsou informovány o výsledku zásahu inspektorátu IGAS.

Zdravotnický regulační orgán (*Entidade Reguladora da Saúde – ERS*)

Zdravotnický regulační orgán (ERS) je nezávislým veřejným subjektem, jehož úkolem je regulovat činnost zdravotnických zařízení, tj. všech zdravotnických zařízení ve veřejném, soukromém a sociálním sektoru, která slouží veřejnosti v pevninském Portugalsku, s výjimkou lékáren.

Úkolem regulačních a dozorových subjektů je: řešení stížností od uživatelů, poskytovatelů a institucí; provádění inspekci a auditů v zařízeních poskytovatelů zdravotní péče; šetření situací, které mohou ohrožovat práva uživatelů; vedení řízení o správních deliktech a ukládání sankcí; vydávání pokynů, doporučení a stanovisek; provádění studií týkajících se organizace zdravotnického systému.

Stížnosti, které spadají do působnosti ERS, se týkají těchto otázek:

- přístup ke zdravotní péči,
- diskriminace,
- kvalita pomoci v oblasti zdravotní péče,
- kvalita správní pomoci,
- práva uživatelů,
- čekací doby při návštěvě bez objednání,
- čekací doby na objednání,
- finanční otázky,
- právní otázky,
- kvalita zařízení.

Vyřizování stížností:

Uživatelé zdravotnických služeb mohou podat stížnost prostřednictvím knihy stížností, která musí být k dispozici v zařízeních, v nichž jsou poskytovány veřejné služby, nebo přímo společnosti nebo poskytovateli/dodavateli služby po události.

Je rovněž možné učinit oznámení přímo orgánu ERS poštou, telefonicky, osobně nebo prostřednictvím on-line knihy stížností dostupné na internetových stránkách ERS na adrese <https://www.ers.pt/pages/50>. ERS řeší stížnosti podané prostřednictvím on-line knihy stížností úplně stejně, jako řeší stížnosti z tradičních knih stížností dostupných v prostorách poskytovatelů zdravotní péče.

Pokud stěžovatel napsal své oznámení do knihy stížností dostupné v prostorách poskytovatele, může orgánu ERS poslat kopii oznámení, která by stěžovateli měla být předána v okamžiku stížnosti (modrý list). Poskytovatel má deset pracovních dní na to, aby stížnost poslal orgánu ERS.

Pokud uživatel adresuje své oznámení přímo poskytovateli zasláním formálního dopisu (poštou), faxu nebo e-mailu, poskytovatel může ERS poslat kopii původního dokumentu.

V okamžiku přijetí stížnosti ERS vyžaduje, aby stěžovatel učinil veškerá oznámení, která považuje za relevantní. V závislosti na obsahu stížnosti a učiněných oznámení ERS přijme takové opatření, které považuje za přiměřené, v souladu s pravomocemi, jež mu byly svěřeny ze zákona. Pokud není stížnost řádně identifikována nebo není dostatečně srozumitelná, bude uzavřena. Pokud stížnost nespadá do působnosti ERS, tento orgán informuje stěžovatele, který orgán je odpovědný za řešení stížnosti, a stížnost příslušnému orgánu předá.

Generální inspektorát Ministerstva práce, solidarity a sociálního zabezpečení (*Inspecção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – IGMTSSS*)

IGMTSSS je služba spadající pod přímou státní správu a je součástí Ministerstva práce, solidarity a sociálního zabezpečení (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – MTSSS*). Dohlíží na útvary a orgány inspektorátu MTSSS nebo na ty, které jsou v působnosti příslušného ministra. IGMTSSS posuzuje, zda jednání sekcí a orgánů ministerstva nebo v působnosti příslušného ministra je v souladu s právními a regulačními požadavky, a hodnotí jejich výkonnost a řízení prostřednictvím inspekce a auditů. Hodnotí kvalitu služeb poskytovaných občanům a doporučuje změny a opatření k nápravě zjištěných nedostatků a nesrovnalostí.

Inspektorátu lze také podávat stížnosti nebo hlásit události týkající se porušení, kterého se dopustily orgány v působnosti ministerstva, včetně institucí náležejících k *Santa Casa da Misericórdia* (Svatý dům milosrdenství) a soukromých institucí sociální solidarity.

Vyřizování stížností:

Stížnosti lze podávat poštou, e-mailem nebo pomocí [elektronického formuláře](#) dostupného na internetových stránkách. Kromě uvedení předmětu stížnosti a data skutečností by stížnost měla obsahovat stručný a jasný popis událostí, které k ní vedly.

Úřad pro bezpečnost potravin a hospodářství (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*)

ASAE je vnitrostátním správním orgánem, který se specializuje na monitorování bezpečnosti potravin a hospodářství. Je odpovědný za posuzování a sdělování rizik v potravinovém řetězci a za regulaci hospodářských činností v potravinářských i nepotravinářských odvětvích tím, že monitoruje, zda jsou dodržovány příslušné právní předpisy.

Všichni dodavatelé zboží a poskytovatelé služeb, kteří provozují svou činnost ve stálé kamenné provozovně, mají přímý kontakt s veřejností a dodávají zboží nebo poskytují služby v Portugalsku, musí mít knihu stížností.

Vyřizování stížností:

Pokud není zákazník při poskytování služby nebo nákupu výrobku zcela spokojen, může si vyžádat knihu stížností, kterou lze použít k vysvětlení důvodu své nespokojenosti. Poskytovatelé služeb musí poslat originál formuláře stížnosti úřadu ASAE do deseti pracovních dnů.

Nezákonné jednání může být oznámeno také prostřednictvím [elektronického formuláře](#) dostupného na internetových stránkách úřadu ASAE a oznámení se mohou vztahovat ke správním deliktům nebo trestním věcem v působnosti tohoto orgánu.

Pokud oznámené nezákonné jednání nespadá do působnosti úřadu ASAE, stížnost se postoupí příslušnému orgánu.

Vypracovaná stížnost musí být úplná a opodstatněná, pokud možno obsahovat podrobné informace o skutečnostech a subjekt, v jehož souvislosti se oznámení podává, místo, kde ke skutečností došlo (adresa a/nebo jiné referenční body), důvody stížnosti a jiné relevantní záležitosti. Pokud je oznámení podáno anonymně, nelze později doplnit další informace.

V okamžiku přijetí stížnosti a veškerých příslušných oznámení ASAE zahájí odpovídající řízení, pokud skutečnosti stížnosti naznačují správní delikt uvedený v příslušném konkrétním předpisu. Pokud se nejedná o tento případ, ASAE informuje dodavatele zboží nebo služeb, aby mohli podat oznámení, která považují za přiměřená, do deseti pracovních dnů.

Po provedení analýzy obsahu oznámení a podstaty stížnosti může ASAE odeslat stížnost jinému orgánu, který je k projednání stížnosti příslušný, nebo navrhnout, aby byla stížnost uzavřena, pokud není k přijetí opatření žádný důvod.

Pokud analýza skutečností uvedených ve stížnosti vede k soudnímu sporu a jakmile jsou provedeny všechny nezbytné kroky ve snaze situaci vyřešit, ASAE písemně informuje stěžovatele (pokud byl stěžovatel řádně identifikován) o postupech a opatřeních, které byly nebo budou v návaznosti na podání stížnosti provedeny.

Jiné subjekty

Ústav sociálního zabezpečení (*Instituto da Segurança Social I.P. – ISS*)

Ústav sociálního zabezpečení je veřejnou institucí se zvláštním postavením podle zákona. Spadá pod nepřímou státní správu a má správní a finanční autonomii a svůj vlastní majetek.

Je odpovědný za zajišťování právní ochrany. Právo na právní ochranu mají osoby a neziskové subjekty, které nejsou schopny hradit výdaje spojené se soudním řízením v případech výpovědi, rozvodu, vystěhování, exekuce atd. nebo s mimosoudním řízením v případě rozvodu po vzájemné dohodě.

Právní ochrana zahrnuje:

Právní poradenství – konzultace s právníkem, pokud jde o technické vyjasnění právních předpisů vztahujících se na konkrétní otázky nebo případy, kdy jsou porušeny legitimní osobní zájmy nebo práva nebo existuje riziko jejich ohrožení (nevztahuje se na neziskové subjekty).

Právní pomoc – ustanovení advokáta a úhrada jeho odměny nebo úhrada odměny soudem ustanoveného obhájce (označení advokáta v případě žalované strany v trestním nebo správním řízení), osvobození od soudních poplatků nebo možnost jejich úhrady ve splátkách a přidělení vykonavatele (povinnosti vykonavatele vždy plní soudní vykonavatel).

Právo na právní ochranu mají:

portugalští občané a občané Evropské unie,

cizinci a osoby bez státní příslušnosti s platným povolením k pobytu v některém členském státě Evropské unie,

cizinci bez platného povolení k pobytu v některém členském státě Evropské unie – pokud právní předpisy jejich země původu přiznávají stejné právo portugalským občanům,

osoby, které žijí nebo mají bydliště v jiném členském státě Evropské unie, než je členský stát, ve kterém má probíhat řízení (přeshraniční spory),

neziskové právnické osoby – mají právo pouze na právní pomoc formou osvobození od soudních poplatků a jiných procesních nákladů, ustanovení advokáta a úhrady jeho odměny, úhrady odměny soudem ustanoveného obhájce a přidělení vykonavatele.

Všechny výše uvedené osoby musí prokázat, že si nemohou dovolit hradit náklady spojené se soudním řízením, najmutím advokáta atd.

Podle portugalského práva se osoby, které na základě svých příjmů, majetku a průběžných výdajů na svou domácnost nejsou objektivně v situaci, aby mohli hradit náklady řízení, považují za osoby ve finančních nesnázích.

Formuláře žádosti o poskytnutí právní pomoci lze získat bezplatně v jakékoli kanceláři péče o zákazníky služeb sociálního zabezpečení nebo [elektronicky](#) na internetových stránkách sociálního zabezpečení.

Žádost lze doručit osobně nebo zaslat poštou do jakékoli kanceláře péče o zákazníky služeb sociálního zabezpečení (připojte prosím všechny nezbytné dokumenty).

Nárok na právní ochranu lze ověřit pomocí simulátoru právní ochrany, který je k dispozici v pravém sloupci této internetové stránky:

<http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>.

Více informací naleznete na stránkách [Obrátit se na soud – Právní pomoc](#).

Komise pro ochranu obětí trestné činnosti (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Komise pro ochranu obětí trestné činnosti je orgánem Ministerstva spravedlnosti odpovědným za přijímání, analýzu a rozhodování žádostí o odškodnění státem podaných oběťmi násilných trestných činů a oběťmi domácího násilí.

Povinnost vyplatit odškodnění má osoba, která spáchala trestný čin, ale v některých případech může stát vyplatit odškodnění zálohově, pokud pachatel není schopen odškodnění vyplatit nebo nelze odškodnění dosáhnout v přiměřeném časovém rámci a škoda způsobila značné narušení životní úrovně a kvality života oběti.

Žádost o odškodnění lze podat do jednoho roku od data trestného činu nebo v případě trestních řízení do jednoho roku od pravomocného rozhodnutí v daném řízení. Oběti, které byly v okamžiku spáchání trestného činu nezletilé, mohou žádost předložit až do jednoho roku od dosažení zletilosti nebo přiznání svéprávnosti.

Žádost musí být podána na příslušném formuláři, který je k dispozici v prostorách komise nebo v kancelářích sdružení na podporu obětí APAV.

[Elektronický formulář](#) je také k dispozici na internetových stránkách komise.

Žádost je osvobozena od úhrady jakýchkoli nákladů nebo výdajů ze strany oběti a dokumenty a osvědčení vyžadované v souvislosti s žádostí lze také získat bezplatně.

Pokud je trestný čin spáchán na území jiného členského státu Evropské unie, žádost o odškodnění, které má být vyplaceno dotčeným státem, lze rovněž podat Komisi na ochranu obětí trestné činnosti, pokud má žadatel obvyklé bydliště v Portugalsku.

Poslední aktualizace: 15/05/2018

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.